10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՒԶԵԼԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Պապը Ալի Ճատտեսի, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنیجه یومی سورهاندغ غزته سی
اداره خانه سی
باب عالی جاده سی نومرو ٢

Direction du Journal Arménien
SOURHANTAG
20, Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻՐ խմբագրութեան ուղղուած ո և է գրութիւն
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ կը սկսին ամէն ամսոյ 10ին, 20ին եւ 30ին

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մէջը
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մէջը
12 ամիսը կանխիկ Ֆր. 22
6 » » » 11

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

ՏՈՒՐՔՋԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
Առաւօտները
ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԷՋ ՄԱՐԴԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Կը փափաքէինք տեսնել այնպիսի վարդապետութիւն մը, որ կարենար զմեզ համոզել թէ քաղաքակիրթ կոչուող ազգերու միջեւ պատերազմը կամ պատերազմի խորհուրդը իր մէջ պարունակելու կարող ըլլայ այն բանը որ մարդասիրութեան համաձայն գայ։

Երբ ազգական մը, բարեկամ մը, կամ նոյն իսկ դրացի մը որուն հետ ունեցած մեր մտերմութիւնը սովորական բարեւէ մը անդին անցած չէ, թեթեւ կամ ծանր կերպով հիւանդ կ'ըլլայ, մինչեւ իսկ եթէ ծեր մըն է այն, տեսնելու արժանի է թէ ո՛րքան հոգածութիւն կը ցուցընենք, ի՛նչ իրարանցումներ, ի՛նչ մտահոգութիւններ կը յայտնենք, և ի՛նչ խրատներ կուտանք. այն ինչ բժիշկն և այն ինչ վիրաբոյժը բերել, այն ինչ դարմանն ընել, կ'առաջարկենք, աղօթքներ կ'ընենք, եւն. եւն.։

Եւ երբ բարեբաղդաբար հիւանդը մահուան վտանգէն կ'ազատի, ա՜լ ուրախութեան ցոյցեր, շնորհաւորութիւններ, «աչքի լոյսեր» կը տեղան։ Մանաւանդ երբ հիւանդը անկողինէն ելլելով առաջին անգամ փողոցին մէջ ալ տեսնուի, այլ եւս սահման չկայ ցնծութեան։

Այս բոլոր ցոյցերը, ի բաց առեալ կեղծաւորականը, մարդկային բնութեան լաւ կողմը կը ներկայացնեն, որ բնական ըլլալուն համար, ամէն պարագայի մէջ կրնան ընդհանրանալ և ազնուանալ բարի օրինակներով և ազնիւ քարոզութիւններով։

Օր մըն ալ պատերազմ մը կը ծագի երկու քաղաքակիրթ կոչուող ժողովրդոց միջեւ, օրինակի համար Անգլիացիին և Պօէրին միջեւ, որոնց երկուքն ալ ոչ ազգական են մեզի, ոչ դրացի, և ոչ ալ մեզի հետ մօտաւոր բարեկամութիւն ունեցող ժողովուրդներ. և իրենց թշնամութեան մէջ ոևէ պատասխանատուութիւն չունենալնուս համար, մեր զգացած բանը պիտի ըլլար միայն խորին ցաւ մը, կամ գոնէ ինքնամոլ և խուլ անտարբերութիւն մը։

Ո՛չ, այս չէ եղածը։ Իր հիւանդ ազգականին, բարեկամին, կամ դրացիին բնական հիւանդութեանը համար իրար անցնող և բժիշկ բժշկի վրայ հասցնող այն հոգածու, և մարդասէր անձը առտուն անկողինէն ելլելուն պէս առտուան լրագրին կը փարի և անհամբեր կերպով հեռագրական լուրերուն վրայ կը յարձակի, այնյուսով որ հաճոյք մը պիտի յագեցնէ իմանալով որ օր մը առաջ այն ինչ տեղը մեծ ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է, որ թէև երկու կողմանց և ոչ մէկուն համար վճռական հանգամանք մը չէ ունեցած բայց... այսչափ հարիւր կամ հազար երիտասարդներ անբնական մահուամբ մեռեր գացեր, և այսչափ հարիւր կամ հազար երիտասարդներ ալ, երբեմն մահէն աւելի սոսկալի կերպով վիրաւորուեր, և միայն մեր հիւանդին պէս մէկ մասին ծայրը չէ, այլ ամբողջ բազուկներ և սրունքներ, կամ բաց ի իրենց գլխէն իրենց մարմնոյն այսինչ և այնինչ մասերը, յաւիտենական կերպով կորսնցուցեր, ու անբնական խեղանդամներ եղեր են մէկ երկվայրկենի մէջ։

Եւ այս երիտասարդ և հասուն, ու վայրկեան մը առաջ ողջ առողջ եղող մարդկային էակները ամէն մարդու նման կին, զաւակ, հայր, մայր, քոյր կամ նշանած և ապագայ ունեցող անձեր էին սակայն։

Ահա այս ալ, մարդկային բնութեան յոռի կողմն է, զոր տակաւին չէ կրցած դարմանել այնչափ պարծանօք մեր ամենակարող հռչակած քաղաքակրթութիւնը և առերեւոյթ մարդասիրութեան կատակերգութիւնը, մինչդեռ անիկայ աւելի եւս բարի օրինակներու և անխոնջ քարոզութիւններու կարօտ էր։

Բայց աշխարհի մէջ չարիքներ կան, որոնք իրենցմով ալ կը դարմանուին երբեմն։ Լոկ մարդոց ձեռքով առաջ եկած այն ամենամեծ աղէտը, որ աշխարհի ստեղծումէն ի վեր պատերազմ կը կոչուի, և զոր ներկայ քաղաքակրթութիւնը գոնէ մեղմելու տեղ, միշտ նորանոր զէնքերով աւելի եւս ընդարձակած է անոր աւերիչ զօրութիւնը, ուրախ ենք որ զայն յառաջ վարող հրամանատարներու մէջ մարդասէրներու դասակարգ մը առաջ բերած է։

Ասոնք պատերազմական ուսումը այնչափ առաջ տարին, որ օր մը պատերազմին գոյութիւնն իսկ անկարելի ընելու հաւանականութիւնը ընծայելէ զատ, նաև սա կացութիւնը առաջ բերին որ, աւելի պատերազմական գործիքներու, ժամանակի և ստակի կորուստ ըլլայ, քան թէ կեանքի։

Լորտ Րոպէրդսի՝ թէ՛ Օրանժի և թէ՛ Թրանսվալի մէջ ի գործ դրած պատերազմական գործողութեանց արուեստական կողմի քննութիւնը, զինուորականներուն կը պատկանի։ Զինուորական չեղողին խելքը հասնելիք և անոր գոհունակութիւն պատճառելիք բանը այն է որ, նախորդ օրինակներու և գործին ծանրութեանը հետ բաղդատմամբ, մարդկային կորուստը, վախցուածէն կամ ենթադրուածէն շատ պակաս եղած է, թէեւ ասիկայ աւելի ժամանակի կորուստ և աւելի զինուորի և անասնոց ներկայութիւնը կը պահանջէր։ Բայց վերջապէս դրամի խնդիր մըն էր այն։

Անիկայ կողմնակի շարժումներու գործն էր միայն, այսինքն փոխանակ ճակատէն թշնամիին վրայ յարձակելով սոսկալի կորուստներ կրելու և գործին յաջողութիւնն ալ կասկածի տակ ձգելու, և գուցէ աղէտ մը եւս հրաւիրելու, անոր քովերէն շարժումներ ընելով այնպիսի յարմար դիրքեր ձեռք անցընել, որ թշնամին պաշարուելէ կամ ճամբան կտրուելով գերի իյնալէ վախնալով, իր դիրքերը պարպելու և ետ քաշուելու ստիպուի։

Ջօր. Քրոնժէ իր հաղորդակցութիւնները կտրուելէ ետքը միայն փախչիլ ուզելուն համար իր զօրաց հետ միատեղ գերի ինկաւ, և անկէ ի վեր բոլոր Պօէր հրամանատարներուն առաջին գործը եղաւ ո և է ամրացեալ դիրքի մէջ այնչափ ատեն կենալ միայն, որչափ ատեն որ կռուելի և քովի հեռաւոր հաղորդակցութեանց գիծերը ապահով վիճակի մէջ կրնան մնալ։

Դիտեցէք թէ Պլէքֆոնդէյն, Եօհաննէսպուրկ և Բրեդօրիա՝ որոնց համար կ'ըսուէր թէ անհարկի կերպով ամրացուած, և գրեթէ անառիկ դիրքերու վերածուած էին, ի՛նչպէս իրարու ետեւէ դիւրութեամբ և շատ թեթեւ մարդու կորուստով Լորտ Րոպէրդսի ձեռքը կ'իյնային, անոր մարդասիրութեան ծառայող երկարատեւ, մեծամեծ և մանրազնին, այլ վճռական եւ աննշան կորուստներ պատճառող նուրբ ռազմագիտութեան շնորհիւ։

Լորտ Րոպէրդսի այս պատերազմական մեթոտը թէպէտեւ շատ ծախք կը պահանջէր, և մէկի տեղ երեք չորս զօրքի կարօտ էր, բայց մարդկային կորուստը անհամեմատ կերպով նուազեցնելուն համար, անշուշտ աւելի մարդասիրական, այսինքն նուազ վայրենի էր, ինչ որ մարդկային երախտագիտութեան արժանի կրնայ համարուիլ, այն գերազանց պատճառաւ, որ տակաւին չկայ լաւագոյնը, այսինքն ջնջումը մարդկութեան հնարած այն ամենամեծ աղէտին որ պատերազմ կը կոչուի։

Այս տեսակէտով գոնէ կրնանք մխիթարուիլ որ. Պլօէմֆոնթէյն, Եօհաննէսպուրկ և Բրեդօրիա՝ Ավսթերլիցէն, Մարէնկոյէն և Վաթերլոյէն լաւագոյն, կամ նուազ աղետալի եղած են։

ԼԻՈՆԷԼ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԳՈՐԳԵՐՈՒ

ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ

Լիվրբուլի Օսմ. ընդհանուր հիւպատոսը շահագրգիռ տեղեկագիր մը ուղղած է Արտաքին գործոց Նախարար Թէվֆիգ փաշայի, այն միջոցներուն մասին զորս հարկ կը տեսնէ ի գործ դնել Օսմ. գորգերու եւն. ճարտարագործութեան և վաճառականութեան բարգաւաճման համար։ Այս տեղեկագիրը թարգմանաբար կը փութանք ներկայացնել մեր ընթերցողներուն, իր թելադրութեանց պատճառաւ, որոնք կը յուսանք թէ անօգուտ չպիտի ըլլան Հայ վաճառականներուն համար։

Տարիէ մը ի վեր կատարած քննութիւններուս վրայ համոզում գոյացուցած եմ որ, կ'ըսէ հիւպատոսը, Օսմ. գորգերը որոնք Անատօլուէն օտար երկիրներ կը ղրկուին, իրական մենաշնորհի մը առարկայ եղած են Եւրոպայի մէջ հաստատուած և գորգի առեւտուրով զբաղող հազուադէպ վաճառականներուն ձեռքը։ Տարակոյս չկայ թէ իրաց այս վիճակին շարունակութիւնը իրեն անմիջական հետեւանք պիտի ունենայ Օսմ. գորգի վաճառականութեան հետզհետէ նուազումը։

Ցայտնի է որ Թուրքիոյ գորգերը արուեստին սկզբնական վիճակը ներկայացնող Բէշլի-հներու վրայ կը գործուին։ Այս Բէշլի-հներու տէրերը դրամագլուխ չունենալով, ստիպուած են փոխառութեան միջոցաւ հայթայթել այն դրամը որուն պէտք ունին, ամէն անգամ որ յանձնարարութիւն մը կատարելու հարկին մէջ կը գտնուին։

Եւ որովհետեւ այդ յանձնարարութիւնները ընող օտար գործակալները անոնց պէտք եղած դրամն ալ փոխ կուտան, գորգի գործարանատէրները շարունակ այդ գործակալներէն կախեալ կը մնան, և այսպէս, իրենց գործողութեան ազատութիւնը կորսնցնելով, մեծ դժուարութիւն կը կրեն իրենց ապրանքները լաւ գինով ծախելու, և երբեմն չկրնալով իրենց պարտքը որոշեալ պայմանաժամուն վճարել, կը ստիպուին վար գնով այդ գորգերը վաճառել գորգի նոյն շահագէտ գործակալներուն։ Միւս կողմէ գորգի առեւտուրին տեսակէտով շատ կարեւոր կեդրոն մը եղող Իզմիրի մէջ հաստատուած յանձնակատարները, որոնց մեծ մասը օտարականներ են, պատճառ կ'ըլլան գիներուն անկման, և նոյն իսկ ասոր հետեւանքով կ'արգիլեն գործառնութեանց բնական զարգացումը, պատրաստ ապրանքի մթերքը կը շատցնեն գործարանատէրներուն ձեռքը, իրենց անշարժութեան դատապարտուած դրամագլուխին համար յարաճուն տոկոսներ վճարելու կը ստիպեն զանոնք, և վերջապէս կը հարկադրեն զանոնք վնասով ծախել ձեռքերնին գտնուած ապրանքը, պայմանաժամուն վճարել կարենալու համար իրենց պարտքը։

«Սպարդայի գորգերու ընկերութիւնը» խնդրագրով մը աղաչած էր որ միջոցներ ցոյց տամ թէ ի՛նչ կերպով կարելի է իրենց գորգերը ծախել հոս (Լիվրբուլ)։ Ասոր վրայ կարծիքը հարցուցի Լիվրբուլի հրապարակին վըրայ գորգի առեւտուրով զբաղող մէկ քանի վաճառականներու։ Ասոնք քննելէ ետքը Սպարդայի ընկերութեան ղրկած մէկ քանի նմոյշները, յայտարարեցին թէ՛ այդ գորգերը չեն կրնար քշուիլ հոս, և թէ գիներն ալ շատ բարձր են։ Բայց նոյն նմոյշները երբ ցուցուցի երկրորդական վաճառականներու, այսինքն այնպիսիներու, որոնք Օսմ. Կայսրութեան հետ ուղղակի յարաբերութեան մէջ չգտնուելով, Լիվրբուլի գորգի մեծ վաճառականներէն կը հայթայթեն իրենց պէտքերը. ասոնք ըսին թէ՛ սոյն նմոյշները շատ լաւ կը յարմարին իրենց, և նոյն իսկ փափաքեցան կարեւոր յանձնարարութիւններ ընել։

Այս իրողութիւնները բաւական են հաստատելու սա ճշմարտութիւնը թէ՛ Թուրքիայէն գորգ գնող և Եւրոպա ղրկող օտար վաճառականները՝ չեն ուզեր որ իրենց գործակալներէն ուրիշ մարդիկ Օսմ. գորգեր արտածեն Եւրոպա։ Աչմէտ և Քամթինկ Հաուզի նման գորգի ներածման անգլ. մեծ վաճառատուներու՝ իմ ցուցուցած նմոյշներուս չհաւնիլը և գիները բարձր գտնելը բաւական ապացոյց է ասոր։

Հաստատուած ըլլալով այս ճշմարտութիւնը, և Սպարդայի գորգի ընկերութեան ըրած ձեռնարկն ալ մէջտեղ գտնուելով, հետեւեալ միջոցները կը փութամ առաջարկել.—

1. Լիվրբուլի ինչպէս նաև Եւրոպայի ուրիշ կարեւոր կեդրոններուն մէջ բանալ վաճառատուներ, ուր պէտք է ցուցադրուին Թուրքիոյ ճարտարարուեստի կարեւոր արդիւնքները՝ անոնց վաճառման նոր հրապարակներ հայթայթելու համար։ Քիչ մը վարը կը ներկայացնենք այդ ապրանքներու մէկ ցուցակը։ Հաստատելով այսպիսի վաճառատուներ, որոնք պիտի ջանան առեւտրական ուղղակի հաղորդակցութիւններ հաստատել Թուրքիոյ և օտար երկիրներու միջեւ, [illegible] մրցակից մը երեւան ելած պիտի ըլլայ այն շահագէտներուն դէմ, որոնք Օսմանեան ճարտարագործութեան արդիւնքներու վաճառումին մէջ ապօրէն շահեր ձեռք բերել կ'աշխատին, և այս կերպով կը վնասեն մեր արտադրիչներուն շահերուն։

2. Օսմ. Առեւտրական սենեակները ընտրեն այդ վաճառատուներուն մէջ ցուցադրուելիք ապրանքները, որոնց փոխադրութեանց ծախքը պէտք է բաժնուի ապրանքին տէրերուն միջեւ, և երաշխաւորութեան հաստատուն պայմաններու ենթարկուած ընդհանուր գործակալութիւններ հաստատուին։

3. Օսմ. հիւպատոսարանները արտօնուած ըլլան հսկելու գործակալութիւններու կատարելիք գործողութեանց և առաջքը առնելու այս կամ այն արտադրողին ի նպաստ ըլլալիք կողմնակցութեան եւն. չեղծումներու։

4. Օսմ. հիւպատոսարանները քննեն հաշիւները եղած ծախքերուն, զորս Առեւտրական Սենեակները պիտի բաժնեն վաճառատուներուն մէջ ցուցադրուած ապրանքի տէրերուն միջեւ, գործառնութեանց ընդարձակութեան, և եղած շահուն համեմատութեամբ։

* *

Ահաւասիկ ցուցակը այն Օսմ. գլխաւոր արտադրութիւններուն, զորս Լիվրբուլի հիւպատոսը պատշաճ կը համարի ցուցադրել բացուելիք վաճառատուներուն մէջ.

Գորգ, «էճճամ» և բուրդէ գորգ.— Հաստ թելով եղած տեսակները աւելի կը բանուին։

Գորգեայ գործուածքով բոխչա-ֆլաններ.—Մեսաքինէ և Թիֆթիքէ բանուածքները շատ կը փնտռուին տիկիններու կողմէ։

Պրուսայի և Սելանիկի բաղնիքի հովլաններ.—Ասոր վաճառումը կրնայ սահմանափակ ըլլալ, բայց բարձր դասակարգի պատկանող անձեր պիտի փընտռեն զայն։

Դամասկոսի մէջ շինուած զանազան կարասիներ, ինչպէս սեղան, աթոռ, աթոռակ եւն.։

Մետաքսեայ կերպասի վրայ ոսկեթել եւն. բանուածքներ, ինչպէս դօշեկներ, անկողնի և սեղանի ծածկոցներ, եւն.։

Սաթէ (քէհրիպար) ծխափողեր եւն.։

Մանասթըրի մէջ շինուած արծաթի թելով բանուածքներ, ինչպէս կոզով, ափսէ շաքարի աման, եւն.։

Քէօթահիոյ չինիէ առարկաներ։

Արեւելեան հնագիտութեան պատկանող արձանագրութիւններ, նկարներ եւն.։

Շքոտրայի նահանգին մէջ գործուած դիբիթէնիններ և ուրիշ կերպասներ. — Փորձառապէս հաստատուած է որ այս նուրբ կտաւները՝ ամառնային եղանակին մէջ շատ պիտի գնուին տիկիններու կողմէ։

ԱԿՆԱՐԿ ՄԸ

ԱՐՄԱՇՈՒ ՆԵՐՔԻՆԻՆ ՎՐԱՅ

Ամսոյս 1ին շաբաթ օրը Արմաշ հասայ։ Տեղւոյն համար օտար և անծանօթ դէմք մըն էի։ Զիս տեսնողները ուխտաւոր մը ըլլալս չէին երեւակայեր, որովհետեւ ուխտագնացութեան ատեն չէր։ Աւելի ճամբորդ մը կը կարծէին, բայց ուրկէ գալս և ո՞ւր երթալս չէին կրնար գիտնալ։ Ուստի շատեր հետաքրքրութեան մէջ մնացած էին։

Ութ տարի առաջ ըրած մէկ ուխտս էր, զոր հազիւ այն օրը կատարելու երջանկութիւնն ունեցայ։

Ժամը 6ին վանքին դռնէն ներս մըտնելով, ուղղակի Ս. Տաճարը դիմեցի, ուրկէ դուրս ելած միջոցիս Փոխ-Վանահայր Տ. Եղիշէ Դուրեան Սրբազան պարտէզ իջած էր։ Զիս Ն. Սրբազնութեան ներկայացուցին։ Անկէ վերջը պատեհ առիթ ունեցայ նաև մէկ քանի սարկաւագներու հետ բաւական երկարօրէն տեսակցելու, և իրենց կենցաղավարութեան ու ներքին գործառնութեանց վերաբերեալ տեղեկութիւններ առնելու։

Դասառութիւնները դադրած էին. 2 օր վերջը, 3 յուլիս երկուշաբթի, քննութիւնները պիտի սկսէին. ամէն ոք քննութեան կը պատրաստուէր։ Մեծ

հաճոյքով կը տեսնէի որ մէկը հոն նըստած ընգալ ձախ Քրիստոնէականը կ'ուսումնասիրէ, միւսը «Նորածութիւն» կոչուած ձեռագիր կրօնական գիրք մը ի ձեռին պարտէզին մէջ ման գալով կը կարդայ, ուրիշներ իրենց ուսումնասրահին մէջ այլեւայլ գմբէթու ընթերցանութեամբ կը զբաղին։ Ուրիշ մը «բոլորովին փտած իր կարդացածները լաւ գիտնալուն» երկու փայտի բեկորներ առած զմելինով մը կը տաշէ, զայն «խաչ» մը ձեւացնելու համար։

Ժամը տասն էր, և ահա եկեղեցւոյ կոչնակը հնչել սկսաւ։ Վայրկեան մը վերջը ժառանգաւորաց սանուցք, որոնց կը հետեւէր սարկաւագներու դասը, ամէնքն ալ սեւ համազգեստներ հագած լուրին և անշշուկ, կատարեալ կարգապահութեամբ և պատկառելի դէմքերով զոյգ զոյգ վարժարանին դանէն դուրս ելլելով եկեղեցի մտան։ Մէն մի ժառանգաւոր իր որոշեալ տեղը բռնելով աղօթել սկսաւ։

Դպրաց Դասը կը կազմէին եօթը սարկաւագներ, 12ի չափ ժառանգաւոր աշակերտներ և 20ի չափ այլեւայլ գաւառներէ ուղարկուած ուշիմ և սրամիտ 14-17 տարեկան որբ պատանիներ։

Կարգաւորներու դասը կը բաղկանար, Տ. Եղիշէ Դուրեան Սրբազանէն զատ, վեց վարդապետներէ և երեք քահանաներէ, որոնց ամէնքն ալ իրենց կոչման մասնաւոր ընդունակութեամբ և պատկառելի երեւոյթով օժտեալ էին։ Ցետ ժամերգութեան դարձեալ նոյն կարգապահութեամբ դպրաց դասը վարժարան վերադարձաւ։ Վայրկեան մը վերջը մէն մի աշակերտի ձեռք մէյ մէկ ցնցուղ կը գտնուէր, որով զարմանալի արագութեամբ և մեծ հաճոյքով պարտէզը կը ջրէին։

Այս միջոցիս վանքին տնօրէնութեան կողմէ հիւրասենեակ հրաւիրուեցայ։ Տնօրէնը Մեսրոպ էֆ. Պէնկեան անուն բարեկիրթ անձնաւորութիւն մըն է։ Պարագայից բերմամբ տարօրինակ և տարադէպ համարուելու արժանի սոյն ուխտագնացութեանս վերաբերեալ հարցումներ ուղղուեցան ինձ, որոնց տուած պատասխաններս բոլոր հետաքրքիրները գոհացուցին։

Գիշերը հանգստացայ տրամադրութեանս տակ դրուած մաքուր սենեակի մը մէջ։ Կիրակի առաւօտ եկեղեցւոյ արարողութեանց աւարտումէն յետոյ մեկնեցայ, շնորհակալութիւն յայտնելով Վանահօր Սրբազանին և Միաբանութեան։

Մեկնելու միջոցիս տեսակցութիւն մը ունեցայ Տիրայր Վ.ի հետ, որ 20ի չափ որբերու ուսումնասրահին կը հըսկէր, և սրբազան պատմութեան և այլ մի քանի դասեր կ'աւանդէր նոյն սրահի աշակերտներուն։ Փափաքելով ուսումնասրահին որբերուն կրթութեան աստիճանին տեղեկանալ, անոնցմէ մէկ քանիին հարցումներ ուղղեցի։ Տրուած պատասխանները գոհացուցիչ էին։ Եթէ չեմ սխալիր, միջին դասընթացքի Ա. կարգը կը կազմէին այդ որբերը։

Բարձրագոյն դասարանը այցելելու առիթը չունեցայ, ուստի բան մը պիտի չկրնամ գրել անոր մասին։

Վանքին ժառանգաւորաց վարժարանը ունի իրեն յատուկ Ֆրանսացի գաղղիարան մը՝ Մ. Բէրիւշ, որ միշտ Ֆրանսերէն կը խօսի, և դասերը Ֆրանսերէն լեզուով կ'աւանդէ բոլոր ուսանողներուն։

Այս որբերէն զատ կան նաև 15ի մօտ բարձրագոյն կարգի աշակերտներ և եօթնի չափ սարկաւագներ, որոնք իրենց մասնաւոր ուսումնասրահներն և դասատուներն ունին։

Ննջարանն ալ պտտելու ժամանակ չունեցայ, բայց տղոց մաքուր հագուածքը ննջարանին ալ մաքրութեան վկայ պիտի կրնայ հանդիսանալ։ Ճաշարանը օրինակելի մաքրութիւն մը ունէր, ինչպէս նաև դպրոցին և վանքին բոլոր կողմերը։

Փողոցին կողմի հիւրասենեակները նոր բուռ (պատանա) զարնուած էին, բայց սենեակներէն դուրսի ընդարձակ անցքին և բակին մէջի նորաշէն հիւրանոցին մաքրութիւնը չէր համապատասխաներ փողոցին վրայ նայող հիւրասենեակներու մաքրութեան։ Ասոր ալ պատճառը ոչ այլ ինչ էր բայց միայն չերամարուծութիւնը։

Շերամը թէեւ ոչ այնչափ առատ որչափ անցեալ տարի, բայց դարձեալ բաւական գոհացուցիչ հասոյթ մը ունեցած է։ Միայն թէ Արմաշու և շրջակայից արմտիքը խիստ նուազ արդիւնք մը ունեցած է այս տարի։

Վանքին պարտէզը գոյնզգոյն ծաղիկներով և այլեւայլ բանջարեղէններու տունկերով և ծառերով զարդարուած էր։ Նոյնպէս վանքէն դուրս «Քառասուն Մանկունք» կոչուած աղբիւրին վերեւը ուխտաւորներու հացկերոյթին և զբօսանքին յատկացուած տեղերը նոր նոր ծառեր տնկուած էին, և այսպէս նոյն վայրն ալ հաճելի երեւոյթ մը առած էր։ Վանքին չորջը ծածկուած միւս պարտէզներն ալ խըռնամով մշակուած էին։ Զ.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՀ

ՈՒՄՊԵՐԹՕ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Անցի օրը մայրաքաղաքիս իտալական դեսպանատունը հասած հեռագիր մը կը գուժէր Իտալիոյ Ումպէրթօ Ա. թագաւորին մահը, որ տեղի ունեցած է կիրակի գիշեր Մոնցայի (*) մէջ ուր ամէն տարուան պէս գացած էր մէկ քանի օր անցընելու իր ընդարձակ վիլլային մէջ։ Ինչպէս հեռագրալուրերու բաժնին մէջ կը տեսնուի, կէր. իրիկուն թագաւորը ներկայ գտնուած էր մարմնամարզի մրցանակաբաշխութեան, և հոն հասնելուն բուռն ծափերով ողջունուած էր։ Մրցանակաբաշխութենէն ետքը իր վիլլան կը դառնար։ Նոյն գիշերը ժամը 11¼ին տեղի ունեցաւ մահը, որ ամբողջ աշխարհը սուգի մէջ թողուց։ Ուղիղ սրտի և բարձր հոգիի տէր վեհապետ մըն էր Ումպէրթօ թագաւորը, որ իր թագաւորութեան բոլոր շրջանին մէջ, ջանքերը ուղղած էր դէպի բարին և կորովի կերպով ի գլուխ հանելէ ետքը իր հօրը ձգած իտալական միութեան գործը, անդադար աշխատեցաւ Իտալիոյ բաւականման, մինչ իր բոլոր ազդեցութիւնը ի գործ կը դնէր վարելու համար իր կառավարութեան արտաքին քաղաքականութիւնը, ինպաստ Եւրոպայի մէջ խաղաղութեան պահպանման։ Այս կերպով կրցած էր գրաւել իր ժողովրդեան սէրը, և Եւրոպական տէրութեանց ու ամբողջ աշխարհի համակրութիւնը։ Իր տարաժամ մահը, 56 տարեկան հասակին և իր Թագաւորութեանը 23րդ. տարւոյն մէջ, միահամուռ վիշտ պատճառած է աշխարհի, և իր յիշատակը միշտ կենդանի պիտի մնայ և պիտի յարգուի իր ժողովուրդին և ուրիշ բոլոր քաղաքակիրթ ազգերու սիրտին մէջ։

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՔ

Ումպէրդօ Ա. Թագաւորը 1844 մարտ 4ին ծնած էր։ Պզտիկ հասակէն մարզուեցաւ դիւանագիտական և զինուորական կեանքի մէջ։ 1859ին իր հօրը՝ Վիքդոր Էմմանուէլ Ա. Թագաւորին քովիկը գտնուեցաւ Իտալիոյ պատերազմին առեն, և չատ մօտէն մասնակցեցաւ Իտալիոյ միութեան չարժման, որ յաջորդեց այդ պատերազմին։ Մասնաւորապէս գործօն դեր մը ունեցաւ «Երկու Սիկիլիաներու» հին թագաւորութիւնը վերակազմելու գործին։ 1866ի ծանր դէպքերը ծագելուն մօտ, Ումպէրթօ իշխանը Բարիզ գնաց, Ֆրանսա. կառավարութեան տրամադրութիւնը իմանալու այն առեն Իտալիոյ և Բրուսիոյ միջեւ կնքուած զինակցութեան մասին։ Երբ քիչ յետոյ պատերազմական գործողութիւնները յաջորդեցին բանակցութեանց, Իտալիոյ արքայական իշխանը եռանդով նետուեցաւ կռիւին մէջ։ 1866 յունիս 24ին, եղբօրը՝ Ամէտէ իշխանին հետ մասնակցեցաւ Քիւսդոցցայի ճակատամարտին, և մեծ քաջութիւն ցուցուց։ Յաջորդ տարւոյ փետրվարին պատուակալ-Նախագահ անուանեցաւ Բարիզի Միջազգային Արուեստահանդէսին Իտալական յանձնաժողովին։ 1872ին Պերլին երթալով ներկայ գտնուեցաւ մկրտութեան հանդէսին Ֆրետերիք Քարլ իշխանին մէկ աղջկան, որուն կնքահայրն էր։ Յաջորդ տարին ջերմ ընդունելութիւն մը գտաւ Բեդերսպուրկի մէջ։ 1875ին անպաշտօն կերպով պտտեցաւ Անգլիա, և յետոյ Վիեննա գնաց։ 1878 յունվար 9ին իր հօրը՝ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին մահուան օրն իսկ Իտալիոյ Թագաւոր հռչակուեցաւ, Ումպէրթօ Ա. անուամբ, և Իտալիոյ ժողովրդեան յայտարարութիւն մը ուղղեց, որուն մէջ կը խոստանար իրեն առաջնորդ ունենալ հօրը տուած մեծ օրինակները։ Ումպէրթօ Ա. Թագաւորին՝ ուրիշ երկիրներու վեհապետներուն հետ ունեցած մասնաւոր յարաբերութիւնները համապատասխան եղած են իր կառավարութեան քաղաքական ուղղութեանը։ Այդ յարաբերութիւնները մտերմական և փութկոտ եղած են այն վեհապետներուն հետ, որոնց հետ հայեացքներու և շահու նոյնութիւն ունէր։ Աւստրիոյ կայսեր հետ ունեցած սիրալիր յարաբերութիւնները բացարձակ ուրացումը եղան Աւստրիոյ ձեռքը գտնուած իտալական նահանգներուն՝ յանուն Իտալիոյ ետ պահանջուելու գաղափարին։ Ցիշատակելի է մանաւանդ Նաբոլիի 1884 սեպտ. ամսոյ քոլերային պահուն Ումպէրթօ Թագաւորին անձամբ հիւանդներուն անձնուիրաբար այցելելը։

Ումպէրթօ Թագաւորը 1868 ապրիլ 22ին ամուսնացաւ իր հօրեղբօր աղջիկ Մարկարիթա Մարի-Թէրէզա-Ժանն-Մար-Ամէլուա իշխանուհիին հետ, որ ծնած է 1851 նոյ. 10ին, և որուն հայրն է Ճենովայի դուքս Ֆերտինանտ։ 1869 նոյ. 11ին երբ Վիքթոր Էմմանուէլ Ա. Թագաւորը մազապուր կ'ազատէր վտանգաւոր հիւանդութենէ մը, Մարկարիթա իշխանուհին Նաբոլիի մէջ ծնաւ մանչ զաւակ մը, որ Վիքթոր Էմմանուէլ-Ֆերտինանտ անուանեցաւ, և Նաբոլիի իշխան տիտղոսը ստացաւ։

(*) Մոնցա 28,000 բնակչով քաղաք մըն է Միլանի նահանգին մէջ։ Մոնցայի Մայր-եկեղեցիին մէջ կը գտնուի Իտալիոյ Թագաւորներուն երկաթեայ հռչակաւոր Թագը։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԻՆՉ Կ'ԸՆԵՆ ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ.— Յուլիս 27ին Շանկայ հասեր է Բեքինի անգլ. դեսպան Սըր Ք. Մաքտոնալտի հետեւեալ նոր նամակը, որ յուլիս 6 թուականը կը կրէ.— «Ո՛և է օգնութիւն չենք ստանար չինական իշխանութիւններէն։ Երեք դեսպանատուներ —մէկը անգլիական —դեռ կանգուն կը մնան։ Տէր ենք քաղաքին պարիսպներուն մէկ մասին։ Չինացիները քաղաքէն կը ռմբակոծեն մեզ խոշոր թնդանօթով մը։ Ուրիշ մէկ քանի պզտիկ թնդանօթներ ալ կրակ կ'ընեն մեր վրայ մերթ ընդ մերթ։ Վայրկեանէ վայրկեան կրնանք բնաջինջ ըլլալ։ Ռազմամթերքը և ուտեստները հազուագիւտ են։ Մինչեւ հիմայ կորսուած պիտի ըլլայինք, բայց Չինացիները վատ են, և լաւ կազմակերպուած յարձակումի ծրագիր մը չունին։ Եթէ չատ չենչուինք, դեռ կրնանք 15 օրի չափ դիմադրել, հակառակ պարագային առ առաւելն չորս օր միայն կրնանք դիմանալ։ Կարծեմ չատ թեթեւ դիմադրութիւն մը պիտի ըլլայ օգնական զօրքերուն։» Սըր Քլոտ Մաքտոնալտ կը վերջացնէ իր նամակը և խորհուրդ կուտայ Արեւելեան դրան վրայ քալեցնել օգնական զօրագունդը, կամ գետին ճամբով յառաջանալ։ Մինչեւ յուլիս 6 Բեքինի օտարականներու կորուստն էր 40 մեռեալ և 80 վիրաւոր։

—Շանկայէն կը ծանուցանեն թէ Բեքինի օտարականներուն կէսը սպաննուած, վիրաւորուած կամ չարչարուելով մեռած են։

—Պելժիոյ արտաքին գործոց նախարարը հետեւեալ հեռագիրը ստացեր է Թիէնձինի իր գեր-հիւպատոսէն, յուլիս 25 թուով.—«Անգլ. դեսպանը յուլիս 14 թուով գրած է հիւպատոսներուն թէ՝ ստիպուած է ձիու միս ուտել, և թէ դեռ կրնայ 10 օր դիմադրել։ Գերման դեսպանին սպասաւորը որ յուլիս 9ին մեկներ է Բեքինէն, կ'ըսէ թէ անգլ. դեսպանատունը միայն գիշերը յարձակում կը կրէ։ Սպասաւորը կը կարծէ թէ Բեքինի դեսպանները դեռ կրնան դիմադրել, եթէ ռազմամթերք ունին։»

ՀԱՐԱՒ. ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ.— Լորտ Րոպէրդս Պալմորալէն կը հեռագրէ յուլիս 25 թուով.— «Այսօր հոս հասանք, առանց թշնամիին հանդիպելու։ Երէկ կէս օրէն վերջը ասկէ վեց մղոն անդին կռիւ մը տեղի ունեցաւ Զօր. Ֆրէնչի հեծելազօրքին և Պոէրներու հետեւակազօրաց և Պոէրներու միջեւ։ Հեծեալ հետեւակազօրքը կողմնակի մեծ չարժում մը ըրաւ թշնամիին ձախ թեւին վրայ։ Պոէրները տեսնելով որ իրենց նահանջի գիծը սպառնալիքի տակ կը գտնուի, ցրուեցան։ Ֆրէնչ և Հըթըն զանոնք հալածել սկսան։ Մեր կորուստն է մէկ սպայ վիրաւորուած»։ Լորտ Րոպէրդս ասկէ զատ պատերազմական պաշտօնատան ուղղած է տեղեկագիր մը, որուն մէջ կ'ըսէ թէ՝ Զօր. Հընդըր, յուլիս 22ին յարձակեր է Պէթլէէմի հարաւակողմը Պոէրներու գրաւած բլուրներուն վրայ, գրաւեր է անոնցմէ մէկը, ամբողջ օր մը կռուելէ ետքը։ Թէեւ նոր յարձակում մըն ալ եղած էր ուրիշ բլուրի մը վրայ որ կ'իշխէր այդ դիրքին, բայց չէ յաջողեր, և Անգլիացիները ստիպուեր են ետ քաշուիլ Պոէրներու հրացանի կրակին տակ, 50 հոգիի կորուստով։ Սակայն Զօր. Հընդըր յուլիս 24ին գրաւեր է բլուրին եռեւը գտնուող դիրք մը, և յուլիս 25ին Պոէրները պարպեր են իրենց դիրքը։

—Պոէրները կը յայտարարեն թէ իրենց պատերազմի յատակագիծն է անկանոն կռիւները չարունակել մինչև Մ. Նահանգներու նախագահական ընտրութիւններուն առեն, որովհետեւ ռամկավար-սպականները խոստացած են իրենց միջամտել, եթէ յաղթող ելլեն այդ ընտրութիւններուն մէջ։

ՍԵՒԱՄՈՐԹՆԵՐՈՒ ԴԷՄ տիրող չարժումը մեծ համեմատութիւններ առած է Նիւ-Օրլէանսի մէջ (Մ. Նահանգներ)։ Մէկ քանի հազար սպիտակամորթներ յանկարծակի կերպով յարձակեր են սեւամորթներու թաղին վրայ, և ահռելի խառնաշփոթութիւն մը ծագեր է։ Քաղաքապետը քաղաքապահզօրք ուզեր է, որպէս զի ոստիկաններուն օգնեն, բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար։ Շփոթութիւնները չարունակուեր են մինչեւ գիշերը։ Երեք սեւամորթներ սպաննուեր և 9 հոգի ծանրապէս վիրաւորուեր են։ Նոյնպէս ծանրապէս վիրաւորուեր են երեք սպիտակամորթներ։ Վերջին պահուն հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ՝ բարեկարգութիւնը վերահաստատուած է Նիւ Օրլէանսի մէջ։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԵԱՆ մասին խիստ հակասական լուրեր կը շրջին։ Մէկ կողմէ կը ծանուցուի թէ ապստամբները բազմաթիւ զօրքերով քաղաքին վրայ յարձակեր են անցեալ երեկշաբթի առտու։ Այդ օրը 500 մեռեալ և վիրաւոր կայ եղեր։ Ապստամբներու կորուստները ծանր են։ Երկու ապստամբ զօրավարներ, և կառավարական զօրքերէն գնդապետ մը, երկու հրամանատարներ և հարիւրապետ մը սպաննուեր են։ Իսկ միւս կողմէ Բանամայի Ամերիկեան ընդհ. հիւպատոսը կը հեռագրէ թէ՝ ապստամբութիւնը վերջացեր է բոլորովին, որովհետեւ ազատականները անակնկալ կերպով հպատակութիւն յայտներ են։

—Վերջին հեռագիրները կ'ըսեն թէ՝ կառավարութիւնը և ապստամբները հաշտութեան դաշնագիր մը կնքեր են, որուն համեմատ ապստամբները պիտի յանձնեն իրենց ձեռքը գտնուած զէնքերը, ռազմամթերքը և մարտանաւերը։ Այս առթիւ կառավարութիւնը ընդհանուր ներում կը շնորհէ ապստամբներուն։ Ապստամբ սպաները իրաւունք պիտի ունենան իրենց սուրը պահելու։ Ապստամբներուն միացած օտարականները պիտի կրնան իրենց տեղերը դառնալ, և քաղաքական յանցանքով բանտարկուածները ազատ պիտի թողուին։

ԱՇԱՆԹԻՆԵՐՈՒ երկրէն կը ծանուցանեն թէ՝ Անգլիացիները բանակետղ մը գրաւեր են Քօքոֆուի մէջ։ Աշանթիները ուրբաթ առտու յանկարծակի գալով փախեր են։ Անգլիացիները կրակի տուեր են քաղաքը և կործաներ են բանակետղը, ուր մեծ քանակութեամբ կողոպուտ գտեր են։

ՍԵՐՊԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Պելկրատէն արժանահաւատ աղբիւրէ կը տեղեկացնեն յուլիս 28 թուով.—«Ալեքսանդր Թագաւորը կ'ուզէր որ իր նշանախօսութիւնը տեղի ունենայ նախորդ կիրակին։ Ուստի նախապէս չաբաթ օրը հրաւիրած էր նախարարները՝ իր որոշումը հաղորդելու համար։ Կէնչիչ և Նէչիչ նախարարները չպատասխանելով Թագաւորին հրաւէրին, Ալեքսանդր Թագաւորը բացատրութիւն պահանջել տըւաւ անոնցմէ։ Պատասխանը խուսափողական եղաւ։ Թագաւորը ասոր վըրայ անմիջապէս թիկնապահ մը ղրկեց այդ երկու նախարարներուն եռեւէն, և լուր առաւ թէ կէնչիչ և Նաչիչ փորձած են համոզել իր նշանածը՝ Տիկին Տրակա Մաշին՝ որ երկրէն մեկնի։ Սա հաւանեցաւ նախարարներուն առաջարկին, տեղի չտալու համար այն վնասակար հետեւանքներուն, զոր իր նշանախօսութիւնը կրնար պատճառել Ալեքսանդր Թագաւորին։ Ուստի իր տունէն մեկնելով եղբօրը քով գնաց։ Թագաւորն ալ անմիջապէս հոն գնաց, Տիկին Մաշինի եղբայրը չուզեց նախ ցուցնել իր քոյրը. բայց Թագաւորը իմանալով թէ ծնողացը քով կը գտնուի, զայն քովը կանչեց, եւ և իր հետեւորդներուն ներկայութիւնը ձեռքը խնդրեց։» Պելկրատէն ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ.—«Թագաւորին նշանախօսութիւնը չատ հանդիսաւոր եղաւ։ Երբ իր հաւանութեանը մասին սովորական հարցումը ուղղուեցաւ, Թագաւորը պատասխանեց հաստատուն ձայնով մը.—«Այս ամուսնութիւնը կը կնքեմ կատարեալ հաճութեամբ և խորունկ սիրով»,

—Պելկրատի պահապան զօրքը հըրաման ստացեր է ձերբակալել հրաժարեալ սպարապետը եթէ այդ քաղաքը գայ։ Ալեքսանտր Թագաւորը բանակին սպարապետ կարգեր է պատերազմական նախարարը։

—Պելկրատի Ռուս գործակատար Պ. Մանսուրօֆ երկար ժամանակէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով Ալեքսանդր կայսեր ներկայացաւ, Զարին շնորհաւորութիւնները մատուցանելու առթիւ։ Քաղաքական մեծ կարեւորութիւնմը ունի սիկա, ինչպէս յայտնի է, որովհետեւ կ'ըսուի նոյն իսկ թէ Աւստրիոյ կայսրը վերջին պահոնն ջանացեր է երիտասարդ Թագաւորը ետ կեցնել այս ամուսնութեան դիտաւորութենէն։ Ռուս գործակատարը ամէն օր Պելկրատի արքայական պալատը կ'այցելէ։ Ալեքսանդր Թագաւորին ամուսնութիւնը յետաձգուած է, մինչեւ որ ժամանէ Ռուսիոյ Զարին պատուիրակը։ Մէկ քանի զօրավարներ հանգիստի կոչուեր, և անոնց տեղ երիտասարդ սպաներ կոչուեր են։ Դեր-գնդապետ Նիքոլայեվիչ արքունեաց հրամանատար անուանուեր է, և Պոլսոյ Սերպ դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Բէթրովիչ՝ Ա. թիկնապահ Ալեքսանդր Թագաւորին։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1900 — 1318 Տճ. — 1900 Լտ.

Օր	ՅՈՒԼԻՍ	Րէպի-էլ-ախըր	Օգոստ.
19	ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ։ Պահք. Ա. Ղևոնդ (տօնար. 30)։ Լտ. Օգոստոս։	6	1
Կէս օր 4.48			Կէս օր 4.36

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.— 1881 յուլիս 19/1 օգոստոսին Մէցի Թաղապետական ընտրութեանց մէջ կ'ընտրուին 26 Ֆրանսացիներ և միայն 2 Գերմանացիներ։

ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Երէկ առտու ջերմաչափին աստիճանն էր

Կ. Պոլիս	27	Պերլին	27	Բետրպուրկ	10
Աղեքսանդրիա	8	Բարիզ	25	Վիեննա	20
Սոֆիա	—	Աթէնք	21	Թրիեստ	30
Իզմիր	21	Տրապիզոն	24	Սելանիկ	29

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՔՐՈՆԻԿ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ Հոգաբարձութիւններու և տնօրէնութիւններու և կրթական վերին մարմնոյն՝ այսինքն Ուսումնական Խորհրդոյ միջեւ այնպիսի վիճակ մը մը յառաջ եկած է որ ոչ մէկ ժամանակ տեսնուած էր։ Յայտնի չէ թէ ասոնց մէջ ո՞վ է հրամայողը և ո՞վ է գործադրողը։ Իւրաքանչիւր ոք իր ըմբռնած կերպով կը վարէ կրթական գործը, և Ուսումն. Խորհուրդը հեռուէն հանդիսատես կ'ըլլայ այս ամէնուն, երբեմն հրահանգ մը կամ հրաման մը տալով որ հարիւրին իննըսուն անգործադրելի կը մնայ։ Օրինակ մը բաւական է։ Այս տարի ալ Ուսումն. Խորհուրդը հրահանգ տուաւ որ բերանացի քննութիւններ և մրցանակաբաշխութեան հանդէս չկատարուին, որովհետեւ անոնք ընթացաւարտներու միայն վերապահեալ են, բայց հակառակ թէ այս հրահանգը տրուեցաւ բերանացի քննութիւններն ալ սկսան, մրցանակաբաշխութիւններն ալ։ Նոյն իսկ նախընթաց օր Գատըգիւղի և Գումգափուի դպրոցը մրցանակաբաշխութիւն կատարուեցաւ։ Պէտք է ըսենք թէ մենք սկզբունքով համամիտ ենք անոնց հետ, որոնք կը պնդեն թէ կրթական չարժում մը եւ ոգեւորութիւն մը յառաջ բերելու համար կրթական հանդէսներ պէտք են, ինչպէս կրօնքի սէրը արծարծելու համար ալ եկեղեցական հանդէսներ կը կազմակերպուին, թէպէտ կրօնքին հիմնադիրը Ուսումն. Խորհուրդէն աւելի խիստ կերպով արգիլած է այդ կարգի հրապարակային ցոյցերը և աղմուկները։ Բայց պէտք է դիտել որ Ուսումն. Խորհուրդն ալ իր մասին իրաւունք մը ունի։ Կ'ըսէ թէ՝ հանդէսներու մէջ հռչակուածը բուն արդիւնքին չի համապատասխաներ, և ծիծաղելի տեսակէն ցուցարարութիւն մը կը դառնայ չատ անգամ։ Այս ալ իրաւ է։ Օրինակի համար, նախընթաց օր Գումգափուի դըսի վարժարանի հանդէսին մէջ, մանչերու և աղջիկներու, տասնի չափ Ֆրանսերէն ճառեր և ոտանաւորներ կարդացուեցեր են և այս այն թաղին մէջ, ուր այնքան յառաջդիմութիւն և զարգացում տեսնել մարդուն մտքէն խելքէն չ'անցնիր։ Իրա՞ւ, այդ ճառերը աշակերտները իրե՞նք կը գրեն. մենք կ'ըսենք թէ նոյն իսկ կարդալու համար տասը անգամ փորձ կ'ընեն, ասիկա չի՞ նմանիր այն մարդուն վիճակին որ գրպանի 10 ղրշ.ը 100 ղշ. ցուցնել կ'ուզէ ու չի

յաջողիր՝ Ասիկա խնդրոյն իրական կողմն է. օրինական մէկ կողմն ալ կայ, այսինքն կրթական վերին իշխանութիւն մը, ուրկէ կը վաւերանան վարժարաններու տնօրէնները, իրաւունք չունի՞ արդեօք անոնց հրահանգ մը տալու և գործադրութիւն պահանջելու. եթէ ատոր ալ չունի այդ իրաւունքները, ինչո՞ւ համար Ուսումն. Խորհուրդը իր պաշտօնը կը շարունակէ։ Ասոնք առեղծուածներ են և պիտի մնան, ցորչափ ազդեցիկ միջոցներով չգծուին չվճռուին իւրաքանչիւրին իրաւասութեան սահմանը և սանձմանը, և չափ մը սահման մը չդրուի տիրող քմահաճ ուղղութեան։

Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԱՑ Գէորգեան Ճեմարանը այս տարի ալ ըստ սովորականին Թուրքիոյ մէկ քանի ուսանողներ ընդունելու մասին՝ Ս. Հայրապետին կողմէ նամակ մը գրուած Ս. Պատրիարք Հօր։

ՎԱՂԸ կրօն. ժողովոյ դիւանին քարտուղար Մատթէոս Վ. Աճէմեան և Տիգրան էֆ. Բարաղամեան Մայր-եկեղեցւոյ երկու քահանայից և բարապանապետ Մարտիկ աղայի ընկերակցութեամբ, Գարակէօմրիւկ երթալով հրրկիզեալ եկեղեցւոյն գանձարանին դուռը պիտի բանան, և Ս. Աստուածածնայ պատկերը ու սրբազան անօթները դուրս հանելով հանդիսաւոր կերպով Պալաթու եկեղեցին պիտի փոխադրեն, և միւս հինգշաբթի ալ Պալաթի մէջ Պատարագ պիտի մատուցուի և Ս. Աստուածածնայ պատկերի ուխտաւորութիւնը պիտի սկսի հանդիսաւոր արարողութեամբ։

Գարակէօմրիւկի ազգայինները հանրագրութեամբ դիմած են Պատրիարքարան, խնդրելով որ մինչեւ որ եկեղեցին վերաշինուի, Զարխաբան Ս. Աստուածածնայ պատկերը դանձարանին մէջ մնայ և ուրիշ տեղ չփոխադրուի։ Նոյնպէս կ'իմանանք թէ՝ Ազգ. Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը դիմած է Պատրիարքարան խնդրելու համար որ Ս. Աստուածածնայ պատկերը Ազգ. Հիւանդանոց փոխադրուի։ (Այ Սթէֆանոսի եկեղեցիէն ալ խնդիր եղա՞ծ է արդեօք. չենք գիտեր)։

ԾԱՌԱՋԻՐԿԱՑ ուրբաթ օր Խառն ժողովը հրաւիրուած է նիստ գումարելու Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

ԹՕՓԱՏԷ կը տեղեկացնեն թէ՝ եկեղեցւոյ արծաթեղէնները ծախուելով 1600 ոսկիի արժողութեամբ չէնք մը գնուեր վերջացեր է։ Այդ չէնքին մէջ կը գտնուի 1 բաղնիք, 1 պանդոկ, 5 խանութ և 1 տուն։ Այս կալուածը մեծապէս օգտակար պիտի ըլլայ տեղւոյն վարժարանին համար։ Թօփատ մինչեւ հիմայ առաջնորդի 10 ոսկի ամսական կը վճարէ եղեր, բայց Սեբաստիոյ Առաջնորդը որ հիմայ կը վարէ նաև Թօփատի առաջնորդութիւնը, ըսեր է թէ «Քանի որ քանի մը հարիւր ոսկի պարտք ունիք, ես ամսական չեմ ուզեր, պարտքերնիդ վճարեցէք, ես ձեր հայրն եմ, դրամը իմ քով մնացեր է կամ ձեր քով, տարբերութիւն չունի։» Եթէ մենք Ռոտոսդոցիներու տեղը ըլլանք, Պետրոս Սրբազանը Վիճակին Առաջնորդ կ'ընտրենք, իր նախորդին դաս մը տալու համար, և այս դասը Գաւառ. ժողովոյ տուած դասէն աւելի ազդեցիկ պիտի ըլլայ։

ԳԱՂԱՏԻՈՅ Խորէնեան վարժարանի պարգեւաբաշխութեան հանդէսը կատարուեր է ամսոյս 9ին, նախագահութեամբ տեղւոյն Առաջն. Տեղապահ Եղնիկ Վ. Պապազեանի։ Ներկայ գտնուեր են Հայ-հռոմէական եկեղեցականներ, Յոյն մետրապոլիտին փոխանորդը, Բողոքականաց քարոզիչը, կուսակալութեան մէքթուպճին, կրթական տնօրէնը իր օգնականին հետ, նախին վարժարանի տնօրէնը և բազմաթիւ հանդիսականներ։ Աղջկանց ձեռագործները ի տես դրուեր են։ Եղնիկ Վ. և Խորէն քհ. Քիզիրեան բանախօսութիւններ արտասանելով վեհ. կայսեր համար բարեմաղթութիւններ ըրեր են։ Կրթական տնօրէնն ալ բանախօսութեամբ մը գոհունակութիւն յայտներ է տարուած ջանքերուն համար, և խոստացեր է վարժարանայ յառաջդիմութեան համար հարկ եղած օժանդակութիւնը չզլանալ։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ.—Բանկալթիի առեւտրական և լեզուագիտական կրկին վարժարանաց պարգեւաբաշխութեան հանդէսը կատարուեցաւ ամսոյս 14ին օրը, նախագահութեամբ Տ. Հմայեակ եպսկ. Դիմաքսեանի։ Ալիանս Ֆրանսէզի նախագահին Պ. տը Վանտէօվրի կողմէ ընծայուած գրական երկու պարգեւները ընդունեցան Պ. Վահան Գոգեան և Օր. Զապէլ Մկրտիչեան, որոնք Ֆրանսերէն լեզուի մրցման մէջ առաջին հանդիսացած էին։ Օսմ. լեզուի յատուկ առաջին մրցանակը ստացաւ Պ. Տիրան Թաշճեան։ Հայերէն լեզուի մրցանակը ստացաւ Պ. Մելիք Շիրինեան։ Կարգ փոխելու արժանի դատուած աշակերտներու իւրաքանչիւրին գրական մրցանակներ տրուեցան տնօրինութեան կողմէ։

Տէր և Տիկին Տիրան Կէմ. կերտան, Տեարք Արմենակ, Գալեգին, Երուանդ և Լեւոն Կիւմիւշկերտան, Տէր և Տիկին Գ Սեւորեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Լ. Ճէվահիրճեան, Տէր և Տիկին Կիւլլապի Կիւլպէնկեան, Տէր և Տիկին Պ. Խաժէրեան, Տէր և Տիկին Գրիգոր Կիւմիւշկերտան, ինչպէս նաև Մինասեան, Փափազեան, Ց. Գէօչէօղլու, Կիւլպէնկեան և Գարբիէլեան ընտանիքներ ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զգառնաղէտ մահ

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ
ԵՐԱՆՈՒՀԻ
Ռ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԵՐՏԱՆԻ

որ հանգաւ ի Տէր, յետ կարճատեւ հիւանդութեան։

Ցուցարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի, յառաջիկայ Չորեքշաբթի 19 Յուլիս, ի ժամ $3^1/_2$ (Ը. Թ.), ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի, ուր արդէն փոխադրեալ է հանգուցելոյն մարմինը, որ անտի պիտի ամփոփուի Շիշլիի Ազգային գերեզմանատունն, իր գերդաստանին յատուկ դամբարաններն մէջ։

Պէպէք, 17 Յուլիս 1900

Կը խնդրուի մահազդ չստացողներէն՝ իբր այն նկատել ներկայս։

Ասլանեան ընտանիքը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ ամէն անոնց, սրոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ էֆ. ԱՍԼԱՆԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան, և իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ
ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

31 Յուլիս 1900

Ֆրանսական 3% գոցուեցաւ	100.10
Ռէժի	310
Ֆոնսօլիտ	22.70
Երկաթուղի	109 50
Պանք Օթթոման	529.
Թրանսվալ	80 75

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(Այս առտուան)

ՊԱՇՏՕՆ.—Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ կուսակալի օգնական անուանեցաւ Հալէպի նախորդ կուսակալի օգնական Թէվֆիգ պէյ, որուն յաջորդեց Համայի նախորդ կառավարիչ Սիւլուրի պէյ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Գ. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Գավալայի վաճառականներէն Պ. Մօրիս Ավրամովիչի։ Դ. կարգի Մէճիտիյէ՝ Ֆրանսահպատակ Պ. Օլմէր Մարի Թէօտորի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Կայս. Իրատէ մը կ'արտօնէ ընդունիլ և ի պահանջել հարկին կրել Ռուսիոյ Զարին կողմէ Բարձր. Մեծ-եպարքոսին տրուած Ալեքսանդր Նէվսքի պատուանշանը։

ՈՒՄՊԷՐԹՕ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՄԱՀԸ

Իտալական դեսպանատան Ա. Թարգման Պ. Քանճիա առջի օրը, կէս օրէն ետքը, Կայս. Պալատ երթալով վեհ. Սուլթանին հաղորդեց Իտալիոյ Ումպէրթօ Թագաւորին մահը։ Քիչ ետքը դեսպանատան գործակատար կոմս Կալլինա Ա. Թարգմանին հետ Բ. Դուռը երթալով պաշտօնապէս հաղորդեց Ումպէրթօ Թագաւորին մահը։ Նոյն պահուն Բ. Դուռը՝ Հռոմի Օսմ. դեսպան Րէշիտ պէյէն հեռագիր մը ընդունեց, որ կը գուժէր տխրառիթ լուրը։

—Վեհ. Սուլթանը, որ Իտալիոյ արքայական գերդաստանին հանդէպ մասնաւոր համակրութիւն մը ունէր, երկար հեռագրով մը Իր ցաւակցութիւնները յայտնեց Մարկարիթա այրի Թագուհիին, և Վիքթոր Էմմանուէլ Գ. Թագաւորին, որ Պիրէոն կը գտնուէր։ Միւս կողմէ Հռոմի Օսմ. դեսպան Րէշիտ պէյ Ն. Կ. Վեհափառութեան ցաւակցութիւններ յայտնեց իտալիոյ արքայական գերդաստանին։

—Վեհ. Սուլթանը առջի օրը իտալական դեսպանատունը ղրկեց Կայս. Պալատան արարողապետ Իպրահիմ պէյը և Իր Անձնական Սպայակոյտին Շաքիր փաշան, Իր ցաւակցութիւնները յայտնելու համար դեսպանատան գործակատար կոմս Կալլինայի։ Մեծ Եպարքոսին և Արտաքին Գործոց Նախարարին կողմէ Սատաքատին պէյ եւ դեսպանատուն երթալով ցաւակցութիւն յայտնեց։

—Մայրաքաղաքիս դեսպանականաց Միոյն երէց անդամ աւստրիական դեսպան Պառոն տը Քալիչէ, առջի օրը միւս բոլոր դեսպաններուն յայտնեց Ումպէրթօ Թագաւորին մահուան տխուր լուրը։ Ասոր վրայ բոլոր դեսպանատուները ի նշան սգոյ կէս դրօշակ պարզեցին։ Բոլոր նախարարները և օտար դեսպանները մեծ համազգեստով, ու եւրոպական գաղթականութեան երեւելիները Բերայի և Թարապիոյ իտալական դեսպանատուները երթալով իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին։ Մայրաքաղաքիս բոլոր եւրոպական վաճառատուները և բոլոր նաւահանգիստին մէջ գտնուող իտալական շոգենաւերը կէս դրօշակ պարզեցին։

—Հանգուցեալ Ումպէրթօ Թագաւորին յուղարկաւորութեան օրը Բերայի մէջ Հոգեհանգստեան Պաշտօն պիտի կատարուի, որուն ներկայ պիտի գտնուին Վեհ. Սուլթանին և Կայս. կառավարութեան պատուիրակները և բոլոր դեսպանները։

—Ցունաց Պատրիարքական փոխանորդը և Պատրիարքարանի դիւանին տնօրէն Պ. Թանթալիտիս, երէկ կէս օրէն ետքը իտալական դեսպանատունը երթալով Ցունաց Պատրիարք Տ. Կոնստանդիանոսի ցաւակցութիւնները յայտնեցին գործակատար կոմս Կալլինայի։

—Մայրաքաղաքիս իտալական օբէռայի ընկերութիւնը առջի իրիկուն արտասովոր նիստ մը գումարելով, հետեւեալ որոշումները տուաւ.—Ա. Մայրաքաղաքիս իտալական գաղթականութեան կողմէ ցաւակցական հեռագիր մը ուղղել Իտալիոյ արքունական գերդաստանին, և սքանչելի ծաղկեպսակ մը ղրկել Հռոմ։ Բ. Մայրաքաղաքիս իտալական չորս ընկերութեանց տնօրէն խորհուրդներուն անդամները սուգի հագուստ պիտի հագնին, մինչև պաշտօնական յուղարկաւորութեան օրը։ Գ. Ընկերութեան մեծ սրահին մէջ յիշատակելի նիստ մը գումարել, ուր հայրենասիրական ճառեր պիտի արտասանուին։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ գահակալութեան տարեդարձին առթիւ Ն. Կ. Վեհափառութեան մատուցելու համար Շիրքէթը Խայրիյէի վարչութիւնը 38 թիւ շոգենաւը օրինակ առնելով ոսկեէ և արծաթէ փոքր շոգենաւ մը շինել յանձնարարած է Հայ գոհարավաճառ Էքմէքճեան եղբայրներուն։ Այս շոգենաւին, որ 55 սանդիմեդր երկայնութիւն պիտի ունենայ, մէկ յարմար տեղը պիտի գրուի Կայս. Թուղրա մը, Թանկագին քարերով պատրաստուած, և շոգենաւին անունը պիտի գրուի նոյն պէս ծանրագին քարերով։

ՀԱՑՖԱՅԻ մէջ քննութիւն մը բանալու համար այդ քաղաքը գացող յանձնաժողովը մայրաքաղաքս դարձած է։

ՆԻՔՈԼԱ Բ. Զարին Շթանտարտ զբօսանաւը, որ մէկ քանի օրէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ առտու Եալթա (Սեւ ծով) ուղեւորեցաւ։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ.— Իզմիրի և Պէրութի մէջ առջի օրը ժանտախտի ո և է նոր դէպք չէ պատահած։

ԱՀՌԵԼԻ ՈՃԻՐ.— Իզմիրէն կը գրեն թէ ահռելի ոճիր մը գործուեր է վերջերս քաղաքին մէջ։ Տէր և տիկին Փանոսեանի ազգականներէն Սարգիս էֆ. անցեալ կիրակի գիշեր տան մէջ սպաննուած գտնուեր է։ Ոճրագործները փախչելու ատեն կլակի տուեր են տունը։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն բացած է։ Տէր և տիկին Փանոսեան Բարիզ գտնուած ըլլալով Սարգիս էֆ. տանը մէջ մինակ էր։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՄԱՀ
ՈՒՄՊԷՐԹՕ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

ՄՈՆՑԱ, 30 յուլիս.— Ումպէրթօ Թագաւորը երէկ ներկայ գտնուեցաւ մարմնամարզի մրցանակաբաշխութեան։ Իր Թիկնապահին հետ կառք նստելէ անմիջապէս ետքը մեռաւ։ Նախարարաց խորհուրդ մը գումարուեցաւ անմիջապէս Մոնցայի մէջ։ Թագաւորին մահուանը վրայ անմիջապէս աննկարագրելի տխրութիւն և յուզում տիրեց ամբողջ Իտալիոյ մէջ։ Լրագիրները սեւ շրջանակներով յաւելուածներ հրատարակեցին։ Երկիրը մեծ տպաւորութեան մէջ ինկած է։ Ցաւը շատ խորին եւ սուգը ընդհանուր է։

ՀՌՈՄ.— Վարչապետ Պ. Սարաքքօ Մոնցա գնաց Թագաւորին մահուան Թուղթը խմբագրելու։ Հանգուցելոյն մարմինը Հռոմ պիտի փոխադրուի։ Իտալիոյ ամէն կողմերէն սուգի արտայայտութիւններ կ'ըլլան։ Վաճառատուները և վարժարանները գոցուած են։ Դրօշակները կէս պարզուած են։

ԱԹԷՆՔ.— Հանգուցեալ Ումպէրթօ Թագաւորին զաւակը տխուր լուրը հասնելէն մէկ քանի ժամ առաջ մեկնած էր Պիրէոնէն։ Ուստի Հելլէն կառավարութիւնը Թորփիլանաւ մը ղրկեց Ն. Վեհափառութեան զբօսանաւին ետեւէն, Վիքթոր Էմմանուէլ Գ. Թագաւորին շուտով հաղորդելու համար իր Թագաւոր հօրը մահը ծանուցանող հեռագիրը։

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.— Հանրապետութեան Նախագահը հեռագիր մը ուղղեց Իտալիոյ Վիքթոր Էմմանուէլ Գ. Թագաւորին, որով կը յայտնէ Ֆրանսայի միահամուռ կերպով զգացած վիշտը, այն ցաւալի մահուան առթիւ, որ Իտալիան զրկեց իր վեհանձն պետէն։ Պ. Լուպէ ցաւակցական այցելութիւն տըուաւ իտալական դեսպան կոմս Թորնիէլլիի։ Սուգը ընդհանուր է և տխրութիւնը միահամուռ։ Ամբողջ Ֆրանսական մամուլը կը գովէ Ումպէրթօ Թագաւորին ձիրքերը։

—Այս միջոցին Ֆրանսայի մէջ տեղի ունենալիք բոլոր հանդէսները, ի մէջ այլոց Պարսից Շահին ի պատիւ սարքուած հանդէսները յետաձգուեցան։

ՎԻԵՆՆԱ.—Բոլոր լրագիրները միահամուռ ցաւ կը յայտնեն Իտալիոյ Թագաւորին մահուան համար։ Պաշտօնաթերթը կ'ըսէ թէ՝ «Մահը Իտալիոյ ձեռքէն խլեց այնպիսի վեհապետ մը, որ բոլոր աշխարհէն յարգուած էր։ Ումպէրթօ Թագաւորը մեծ համակրութիւն կը վայելէր Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մէջ, իբրեւ բարեկամ Ֆրանց-Եօզէֆ կայսեր, և իբրև մին Երրեակ Զինակցութեան և խաղաղութեան նեցուկներէն։ Ֆրանց-Եօզէֆ կայսրը Վիեննայի իտալական դեսպանին ջերմագին ցաւակցութիւն յայտնեց հեռագրաւ, ասկէ զատ պաշտօն յանձնեց Ֆերտինանտ Քարլ արքիդուքսին, անձամբ իր ցաւակցութիւնները յայտնել դեսպանին։

ՎԻՔԹՕՐ ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ Գ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՅԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՌՈՄ.— Պաշտօնաթերթը հրատարակեց յայտարարութիւնը Վիքթոր Էմմանուէլ Գ. Թագաւորին, որ այս անգամ ի գահ բարձրացաւ։ «Թագաւորը, ըսուած է այդ յայտարարութեան մէջ, ցաւագին պարտականութիւն մը կը կատարէ, երկրին ծանուցանելով այն մեծ դժբաղդութիւնը, որ վերջ տուաւ թանկագին օրերուն Ումպէրթօ Թագաւորին, որուն մահը խորին վիշտով կը համակէ բոլոր Իտալացիներուն սիրտը»։ Յայտարարութիւնը սա բառերով կը վերջանայ.— «Իտալացիները անխախտ հաւատքով պէտք է խմբըւին Ումպէրթօ Թագաւորին յաջորդին շուրջը։» Վաղը առաւօտ (երէկ) զինուորները հաւատարմութեան երդում պիտի ընեն Վիքթոր Էմմանուէլ Գ. Թագաւորին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Լի-Հունկ-Ջանկ յայտարարութիւն մը հանեց Պոքսըրներուն, որով ներում կը խոստանայ անոնց, եթէ զինաթափ ըլլան։

ՊԵՐԼԻՆ.—Թիէնձինի Գերման հիւպատոսը կը հեռագրէ յուլիս 28 թըւով.—«Բեքինի Ճաբոնական դեսպանին յուլիս 19 թուակիր մէկ զեկոյցը կը ծանուցանէ թէ՝ Բեքինի օտարականները տակաւին ինքզինքնին կը պաշտպանեն Զինացիներու դէմ, և թէ կըրնան մինչեւ յուլիսի վերջը դիմանալ։ Զինացիները յուլիս 18ին դադրեցուցեր են օտար զինուորներու դիրքերուն ռմբակոծումը։ Բեքին գտնուող Ճաբոնական զինուորներուն հրամանատարը կը հաստատէ այդ լուրը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ֆրէմտէնպլաթ կ'ըսէ թէ՝ միջոցներ ձեռք առնուած են աւստրհունգարական նաւահանգիստներուն մէջ՝ ռազմամթերքներուն դէպ ի Զին առաքումը արգիլելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Զինու դէպքերուն վրայ ճշգրիտ լուր մը չկայ, բայց սա յայտնի է որ չինական հեռագիրներու շատերը կեղծ են։ Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ՝ օտար դեսպաններէն ողջ մնացողները իբրեւ պատանդ վար դըրուած են։

—Եանկ-Ջէի մէջ նորէն սպանութիւններ գործուեցան։ Ռուսերը ետ կը մղեն Մանչուրիոյ Զինացիները։

ԼՈՆՏՈՆ.—Այսօր զրոյց ելաւ թէ՝ Զօր. Բրինլօու անձնատուր եղած է 5000 հոգիով, բայց տակաւին ո և է պաշտօնական հեռագիր մը հաստատած չէ այդ լուրը։

—Քէյփթաունէն յուլիս 30 թուով կը հեռագրեն թէ՝ Ֆարիզպուրկի մէջ 5000 Պօէրներ անձնատուր եղեր են անպայման կերպով։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Ռուսիոյ հեռագրական գործակալութիւնը կը հերքէ այն լուրը թէ՝ Գարաերկէվիչ իշխանը Չեթինեէ կը գտնուի, իր երկու զաւակներուն հետ։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

— o —

ԼՈՆՏՈՆ, 31 յուլիս.—Անգլ. կառավարութիւնը հեռագիր մը ստացաւ Բեքինի դեսպանէն, որ կ'ըսէ թէ դեսպանատունը ամէն օր ռմբակոծուեցաւ մինչեւ յուլիս 16, բայց հիմա զինադադար կնքուած է։ Օտար կիները և տղաքները անգլ. դեսպանատունը ապաստանած են։ 62 հոգի սպաննուեցան և վիրաւորուեցան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Օսմանեան Քոնսօլիտէ

Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ.Օ.	6.20
» փոխառութ.	Ֆր.	2 05
» Պարտաթուղթ	»	465.—
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Լ. Օ.	4 20
Բրէօվէթէ թիւրք		.—
Թրանսվալ		76.—
Դրամներու ընթացք		
Մէճիտիյէ արծաթ	Ղրշ.	108.01
Մեթալիք	»	95 20
Անգլիական ոսկի	»	110 00
Ֆրանսական ոսկի	»	87 26
Քրիմից	»	90 30
Ռուպլի թղթադրամ	»	8.59
Լօնտոն 3 ամիս		108.27—
Բարիզ » »		22 95

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

31 Յուլիս	ԼՈՆՏՈՆ Անգլիական	ԲԱՐԻԶ Ֆրանսական
Անգլ. գոնս.	097.69	099.75
Օսմ. գոնս. Սէրի B	45.50	.
» » » C	24 87	.
» » » D բաց	22 25	22.60
» » » D գոց	22 25	22.62
Պանք Օթթոման	11 12	528.
Թրանսվալ	2 81	78 —
Օսմ. Ռէժի		311.
Օսմ. Մաքսատուն		507
Օսմանիէ		428.
Դրէտի Լիոնէ		1035—
Իտալական		91.25
Սպանիական		71 77

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԻՍԻՕՆԱՐԻ ՄԸ ՀԱՐՍՆԻՔԸ

ՎԱՆ, 20 յունիս 1900

Անցեալ երեքշաբթի (յունիս) տեղի ունեցաւ տեղւոյս նորեկ ամերիկեան միսիօնար Տօքթ. Ըշըրի ամուսնութեան հանդէսը, որ ընդհանուրին հետաքրքրութեան առարկայ դարձաւ պահ մը. վասն զի ամերիկեան բարքերու մէկ նմոյշը կը ներկայացնէր Վանեցիներուս։ Տօքթ. Ըշըր մէկ քանի ամիսէ ի վեր նշանուած էր անցեալ ձմեռ տեղս նոր եկող երկու Ամերիկացի վարժուհիներէ մէկուն, Միս Պարրօզի հետ, զոր Վան առաջնորդելու համար մինչեւ Կարին դիմաւորելու գացած էր ինքը Տօքթ. Ըշըր։ Հանդիսավայր որոշուած էր տեղւոյս Այգեստանի ծառուղարանը, որ զարդարուած էր գեղեցկապէս կանաչ ճիւղերով, և բազմատեսակ ընտանի ու վայրի ծաղիկներով, որոնց մէջ մանաւանդ աչքի կը զարնէր ճերմակ վարդը, իբր խորհրդանշան Հիմենեան հանդէսին։ Եւ ամուսնանալու ի՛նչ գեղեցիկ և բանաստեղծական ժամանակ ընտրած էին։ Վանայ յունիսը արդարեւ իսկապէս վարդերու և ծաղկանց եղանակն է։ Հանդէսին հրաւիրուած էին Թուրք բարձրաստիճան քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարներ։ Բայց Վսեմ. կուսակալը դեռ նոր ապաքինած ըլլալով, չէր կրցած ներկայ գտնուիլ։ Հրաւիրուած էին նաև Տ. Ներսէս Սրբազան, Սահակ Ծ. Վ. և 200է աւելի զանազան դասակարգէ ազգայիններ երկու սեռէ։ Որոշեալ ժամուն ($3^1/_2$ Ը. Թ.) հանդիսավայրը արդէն լեցուած էր։ Քիչ վերջը ծերունի Տք. Րէյնօլտս, որ պաշտօն ունէր Սրբազան Խորհուրդը կատարելու, ներս մըտաւ։ Պահ մը վերջը ներս մտաւ Տիկ. Րէյնօլտսի ընկերակցութեամբ փեսան՝ Տօքթ. Ըշըր, ու քանի մը բոպէ ետքն

ալ՝ տեղւոյս անգլ. հիւպատոսը իր զինուորականի չքեղ տարազով, և իբրեւ կնքահայր իր հետ բերելով հարսը՝ Միս Պարրօզը։ Հարսին բնակարանէն մինչեւ ժողովարանին դուռը երկու կարգի վրայ շարուած էին Տօք. Րէյնօլտսի հաստատութեան երկսեռ որբերը, իւրաքանչիւրը իր ձեռքն ունենալով մէյմէկ ծաղկեփունջ, հարսն ու փեսան ողջունելու համար։ Հարսը խիստ պարզ հագուած էր, կը կրէր ճերմակ մետաքսեայ շրջազգեստ մը, և խիստ թափանցիկ սպիտակ քօղ մը, որ գլխէն մինչեւ ոտքերը կ'իջնէր. ճերմակ վարդէ պսակ մը հարսին գլխին միակ զարդը կը կազմէր։ Թէ՛ փեսան, թէ հարսը և թէ կնքամայրը ձեռքերնին ունէին նոյնպէս ճերմակ վարդի փունջեր։ Պսակի արարողութիւնը կատարուեցաւ Անգլիերէն լեզուով և Անկլիքան եկեղեցւոյ ծիսարանին համեմատ, վասն զի Տօքթ. Ըշըր Անկլիքան ըլլալով այդպէս ուզած էր։ Նախ Տօքթ. Րէյնօլտս կարդաց Աւետարանէն կտոր մը և աղօթք մը, ապա հարցուց նորապսակներուն «ցմահ տէր ըլլնելնին» և իւրաքանչիւրէն հաստատական պատասխան առնելով միացուց անոնց աջ ձեռքերը. ապա երկու ամոլները նոյն հարցումները իրարու ըրին, և հաստատական պատասխան առին։ Այն ատեն փոխանակեցին իրենց մատանիները։ Ապա ծունկի եկան և երեցը աղօթք մը կարդաց, որմէ վերջը ոտքի ելլելով ամէնքը միաբերան երգեցին հարսին և փեսին հետ Անգլիերէն հոգեւոր երգ մը, դաշնակի ընկերակցութեամբ։ Տօքթ. Րէյնօլտս վերջացուց արարողութիւնը կարճ Հայերէն աղօթքով մը։ Նորապսակ ամոլները ըստ իրենց սովորութեան բեմին վրայ իրարու շրթունքները համբուրելէ յետոյ թեւ թեւի մտած մեկնեցան ժողովարանէն։ Ամբողջ արարողութիւնը քառորդ ժամ մը միայն տեւած էր։ Ապա հրաւիրեալներուն մէջէն Թուրք և մէկ քանի Հայ պաշտօնատարներ, ինչպէս նաեւ Տ. Ներսէս Սրբազան ու Սահակ Վ. հրաւիրուեցան Տօքթօրին տունը, որ ժողովարանին մօտիկ նոյն շրջափակին մէջն է, և հոն սեղանի նստելով պատուասիրուեցան թէյով և կարկանդակներով. իսկ հրաւիրեալներու մնացեալ մեծագոյն մասը պատուասիրուեցաւ ժողովարանին մէջ։ Ժամ մը յետոյ նորապսակները վերադարձան ժողովարան՝ ներկաներու որոտընդոստ ծափահարութեանց մէջ, և ընդունեցին ամէնուն շնորհաւորութիւնները։ Քիչ մը վերջը հանդիսականները ցրուեցան իրենց հետ տանելով հաճելի ժամանցի մը տպաւորութիւնը։ ԹՂԹԱԿԻՑ

ԲԵՐԱՅԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Թաղական Խորհուրդս կը փութայ ծանուցանել թէ՝ Թաղիս ազգային վարժարաններն յաճախող թոշակաւոր աշակերտաց մինչեւ առաջիկայ օգոստոսի վերջ բանած և բանելիք թոշակները գանձելու պաշտօնը յանձնուած է Թաղական խորհրդարանի պաշտօնեաներէն Սիոսեան Մինաս և Աստարճեան Կարապետ էֆ.ներու, որոնք մինչեւ նոյն ամսոյ 20 պիտի դիմեն աշակերտաց ծնողաց կամ պաշտպաններուն, և իրենց գանձման փոխարէն ստացագիր տալով, պիտի ստանան յետնեալ թոշակները։ Իսկ եթէ գտնուին ծնողք կամ պաշտպանք որ վերոյիշեալ պայմանաժամու մէջ չյօժարին վճարել իրենց պարտքը, վարժարանաց վերաբացման ատեն մօրից արտօնագիր չպիտի տրուի այնպիսեաց։

Թաղական Խորհուրդս կը ծանուցանէ միանգամայն որ թէ՛ Թաղիս երկսեռ վարժարանները արդէն յաճախող և թէ՛ նոր արձանագրուիլ փափաքող աշակերտք և աշակերտուհիք կը հրաւիրուին առաջիկայ օգոստոս 1էն սկսեալ ամէն առաւօտ ժամը 2էն մինչեւ 4 դիմել ի Թաղական խորհրդարան Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ, վերոյիշեալ պաշտօնեաներէն ընդունած ստացագիրը ի ձեռին, և ստանալ իրենց մօրից արտօնագիրը։ (Կնիք)

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցիս հաստատեալ առտնին գանձանակներէն անցեալ մայիս և յունիս ամսոց մէջ բացուած 102 գանձանակաց հասոյթն 359 3/4 ղշ. եղած է ըստ հետեւեալ ցուցակի.

Խաչիկ էֆ. Ղազարոսեան 413.50 ղշ., Ցարութիւն Էծմաճարեան 212.25, Մանաս Բէյզեան՝ վաճառատուն 212, Յակոբ Աճառեան՝ վաճառատուն 157, Բարսեղ ամի (Ե. Գ.) 124.50, Ռոպէրթ Գօլէճի աշնիւ ուսանողք 123.75, Յակոբ Կէօչէքեան՝ կօշկի տապանճի 123.50, Նշան Սօֆիեան՝ ի Գրնճըլար 115.50, Յովհաննէս Արզումեան 102.75, Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ, ժամակոչք 92.25, Ռոպէրթ Գօլէճի աշնիւ ուսանողք 77, Յովհաննէս Իսագուլեան 68.25, Մագոստ Հարէնց 66.50, Ալիքսան Թորոսեան 61, Ռուբէն Զըրաճեան 60.50, Գրիգոր Էրմէնեան 60, Սենեքերիմ Նիկողոսեան 55, Յակոբ Գօլօլեան 52.25, Օր. Նուարդ Օվաճըզեան 51.25, Կարապետ Պասմաճեան 48.50, Կարապետ Նավրուեան 46, Տիգրան Տէր Ներսէսեան 45.75, Կարապետ Քնարեան 45.50, Խաչիկ Պէրպէրեան 44, Գաւնիկ Համբարձումեան՝ Իշլէմէճի 43.25 ղշ.

(Շարունակելի)

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Կը ծանուցուի 4% Թէնպէքիի բրիտիշէի փոխառութեան Օսմ. պարտաթուղթերէն ունեցողներուն թէ՝ պայմանաժամը 1894 օգոստոսին լրացող թիւ 3 կտրոնները եթէ վճարուելու համար մինչեւ 1900 յուլիս 31/13 օգոստոս Օսմ. Պանքային չներկայացուին, պիտի ջնջուին։ 8—6

Կ. Պոլիս, 1/14 օգոստ. 1900

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԱՊԱՐԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

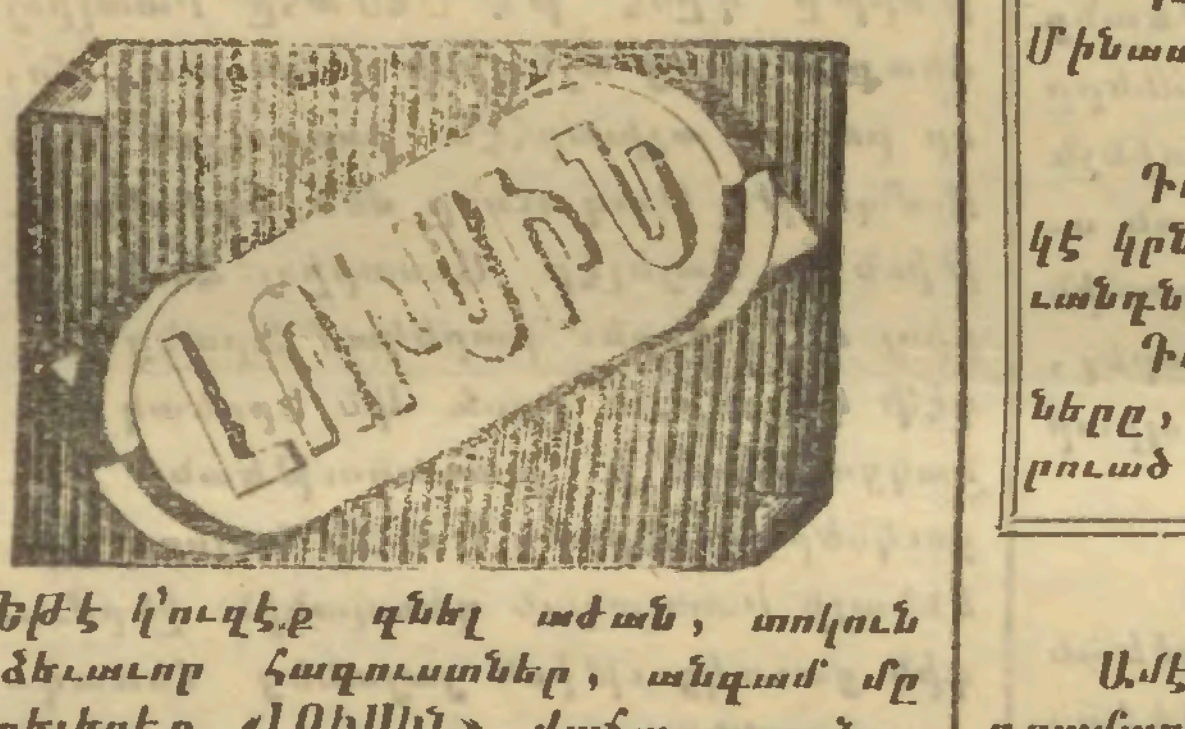
Կալաթա, Զիւլֆարի փողոց, Սելանիկ խան, Թիւ 1—9։

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոքումա և թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիշներ, գետինի մուշամբաներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուին յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

Ամսական վճարմունքով

30-3 Վերջնական գին

ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ
ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ
Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ
Հաճօբուլօ խան
Նօ. 20 ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ Նօ. 20

Եթէ կ'ուզէք գնել աժան, տոկուն և ձեւաւոր հագուստներ, անգամ մը այցելեցէք «ԼՈՒՍԻՆ» վաճառատունս. պիտի տեսնէք թէ ոչ մէկ վաճառատուն կրնայ մրցիլ մեզի հետ, ապահով կրնան հաստատել մեզի այցելող յարգոյ յաճախորդները։

Վաճառատունս ներկայ եղանակիս համեմատ մեծ քանակութեամբ պատրաստ ապրանքներ ունի, նոյնպէս և մեր վարպետ ձեւագէտին ձեռամբ չափու վրայ խիստ ընտիր և տոկուն սարքներէ հանդերձեղէններ, սմօքէն, ֆռաք, եւն. կը պատրաստուին։ Եթէ ապսպրուած հագուստները յաճախորդներու ճաշակին յարմար չըլլան՝ սիրով ետ պիտի ընդունուին։ Այս մեծ առաւելութենէն կրնայ հասկցուիլ թէ ընտիր ճաշակի համեմատ շինուածքներու վրայ կը ծախուին. ըստ կարի ամենաչափաւոր գներով, այսպէս վտարելով ամէն մրցում։ Մէկ անգամ փորձի համար այցելեցէք սոյն վաճառատունս, և կը յուսանք որ ամէն այցելողները գոհ պիտի մնան։ 100—81

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ՕԳՏԱԿԱՐ ՋԲԱՂՈՒՄ

ՊԻՆ ՊԻՐ ՉԷՇԻՏ վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ ծաղիկներու հունտեր, շանքա չիչէկներ, չինէրաչիչաներ, տօրմօշ մէրճիմէներ, մեխակներ, պէյազի նէրկիզներ, սիւնպիւլներ, տեսակ տեսակ և հոտաւէտ մանուշակներ, յասմա չիչէկներ, չիչէկներ և ամէն տեսակ հունտեր եւն.։ Ծաղիկի սիրահարները վստահ կրնան ըլլալ որ յիշեալ վաճառատունէն գնած հունտերէն խիստ գոհ պիտի մնան։

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Գ. ԵՐՄԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլիս, Սուլթան Համամ,
Թօփալեան խան թիւ 24

Գ. Երմէնեան պատրաստ հանդերձից վաճառատունը, որ իր ապրանքներուն ճոխութեան, չքեղութեան, տոկունութեան և մանաւանդ գիներուն անմրցելի աժանութեան պատճառաւ հագուստի վաճառատուններուն առաջինը հանդիսացած և մեծ համբաւ շահած է, այս անգամ իր յաճախորդները գոհ ընելու նպատակաւ Եւրոպայէն մեծ քանակութեամբ եղանակին յարմար ամենավերջին նորաձեւութեան համաձայն պատրաստուած տոկուն կերպասներ բերել տուած է, որոնք ճարտար դերձակներու կողմէ հանդերձեղէն պիտի շինուին։ Հագուստ գնել փափաքող անձերուն կը յանձնարարուի դիմել յիշեալ վաճառատունը։ Վերջին գին

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH & MERCANTILE
ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1800 ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	14,409,089.10.1	» »
1899ի հասոյթը	3,073,226.13.11	» »

NORTHERN INSURANCE COMP.
ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836 ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	5,509,273	» »
1899ի հասոյթը	1,187,296	» »

Այս ընկերութիւնք հաւաքաբար իրենց ընծայած բացարձակ վստահութեան հսկայ դրամագլխի և պահեստի գումարաց տեսակէտով հրդեհի ապահովագրութիւններ կ'ընդունին շէնքերու, կարասեաց, վաճառքի եւն. ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳՆՈՎ, ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ. ՔԱՆ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԱՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ։

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԱՏԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ

Մինչ ցարդ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ՉՈՐՍ ՄԻԼԻՈՆ Անգլիական ոսկին կ'անցնի։

ՄԱՐԻԹԱՅՄ
MARITIME INSURANCE Co.
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500,000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՕՍՄ. ՈՍԿԻ 110,000

Այս ընկերութիւնն եւս շոգենաւուց եւ առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն և դրամաթղթերն ինչպէս նաեւ ամենուրեք թղթատարով ուղղարկուած ինչքերը խիստ շահաւէտ և օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ. Մանրամասն տեղեկութեանց համար յարգոյ հասարակութիւնն կը հրաւիրուի դիմել առ ի գործակալութիւն.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ, Գ. Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ.— ՂԱԼԱԹԻԱ ՄԷՀՄԷՏ ԱԼԻ ՓԱՇԱ ԽԱՆ ԹԻՒ 22

ՄԵԾ ԴԵՂԱՐԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ
ԿԱԼԱԹԱ, ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԳԼՈՒԽԸ, ԹԻՒ 27 29

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Պատ. հասարակութեան թէ երկար տարիներու փորձառութեան արդիւնք ըլլալով Եւրոպական նմանօրինակ մեծ հաստատութեանց պէս՝ բոլոր ամենայնի օժտեալ դեղարան մը հիմնած և Պոլսոյ հրապարակին վրայ անմրցելի վիճակի մը մէջ դնելու յաջողած եմ արդէն։ Յուսամ թէ Պատ. ազգայինք իրենց վստահութեամբը պիտի քաջալերեն զիս։

ՏԻՐԱՆ ԱԼԵԱՆ, դեղագործ

Կարեւոր ծանօթութիւն

Կայս. Բժշկական վարժարանին ուսուցիչ քիմիագէտ Յովսէփ էֆ. Ճէլալեան դեղարանիս մէջ կը տարրալուծէ «Խտաբանութեան, ուռեստի, դեղօրէից և հանքաբանութեան» վերաբերեալ ամէն տեսակ տարրեր։

Կայս. Բժշկական վարժարանին Մանրէաբանութեան օգնական ուսուցիչ Դեր-Գնդ. Տքթ. Արիսթիտի պէյ, դեղարանս ունեցած մասնաւոր աշխատանոցին մէջ, կը քննէ թէ՛ խոշորացոյցով և թէ՛ մշակման դրութեամբ՝ ամէն տեսակ ախտաբանական (թոքախտի, ժանտատենդի, կեղծմաշկի և ջերմախտի եւն.) մանրէներ։ Ներարկման դրութեամբ կը դարմանէ նաեւ թոքախտը։— (Գշ. Եշ. և Ուր. ժամը 6էն 9.— Բշ. Դշ. և Շբ. ժամը 10 էն 12 (ը. թ.)

Հանրածանօթ Տքթ. Ս. Ռաֆայէլեան էֆ. դեղարանս փոխադրած է իր դարմանատունը, ուր հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր 5էն 10 (ը. թ.) Հինգշաբթի օրերը աղքատաց ձրի։

Դեղարանս կը յաճախեն նաեւ՝ Տքթ. Միսքճեան էֆ. (Բշ. Դշ. և Շբ. օրերը ժամը 5էն 7 ը. թ.) (Գշ. օրերը աղքատաց ձրի)։

Տքթ. Տօնճեան էֆ. (Բշ. օրերը ժամը 4էն 8 ը. թ.),

Կայս. Զին. և Քաղ. Անասնաբուժական վարժարանին ուսուցիչ Դեր. Գնդ. Մինաս պէյի պէտք ունեցողները դեղարանս կրնան դիմել։

ՕԳՏԱՇԱՏ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸՆ ԱԼ

Դեղարանս ունի նաեւ Ռէօնթկէնեան ճառագայթներու գործիք մը, ուրկէ կրնան օգտուիլ թէ՛ առանձին և թէ՛ իրենց բժիշկներուն հետ դիմող հիւանդները։

Դեղարանս կը հրաւիրէ նաեւ իրեն դիմող հիւանդներուն ուզած բժիշկները, որոնց տրամադրութեան տակ դրուած է արդէն վայելչապէս կահաւորուած սենեակ մը։ 20—7

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. հրովարտակով արտօնեալ։
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ։
Ընկերութեան պատկանող Մեծ Մորսքայա 37։
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵՆԱՑ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ։
Քաղաքին ընկերութեան յարկային Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

1898 տարւոյն մէջ գանձուած ապահովագին 34,775,462 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 121,765,333 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է աւելի 164,172,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՕՐ ՌԷՊՊԷՆ
Ղալաթիա, Քարաքէօյ, (Մէրքէզ րըհթիմ խան)

ԱՄԷՆՈՒՆ ՕԳՏԱԿԱՐ

Ամէն ոք կրնայ իր կեանքը ապահովագրել կամ զաւակներուն օժիտ կամ դրամագլուխ հայթայթել շաբաթական վճարումներով, սկսեալ 2 դահեկանէ, և այս ամէնն առանց բժշկական քննութեան։

ԱՅՍ ՏԵՍԱԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾԱԴՐՈՂՆ Է

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԴՈՐԻԱ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՀԻՄՆԵԱԼ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱՒ 1853ին

Դրամագլուխ և պահեստք 239,189,580.—Ապահովագր. դրամագլ. 870,644,476

Վէքլի ...—Միմիայն մէկ տարի շաբաթական մէկ Ֆր. վճարելով մարդ ցկեանս կ'ապահովագրուի, ընդունելու համար՝

1°. 10,000 Ֆր. եթէ մահ պատահի. 2°. 15,000 Ֆր.ի հասոյթ մը. եթէ խեղութիւն պատահի. 3°. 200 օր, 5 Ֆր. ամենօրեայ հատուցում մը, ի դէպ առժամանակեայ խեղութեան ծովու կամ երկաթուղւոյ, թրամուէյի և թիւնելի արկածներու հետեւանքով։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԷՄԻԼ ՑՕԼԼ

Ինայէթ խան թիւ 7, 8, 9, Ղալաթիա. Օսմ. Կայս. Պանքային դիմացը։
Դրամատուն Օսմանեան Կայս. Պանքան։
Կը փնտռուին գործակատար—պաշտօնեաներ։ 52—24

ՍԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ
Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են. և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքնաղ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

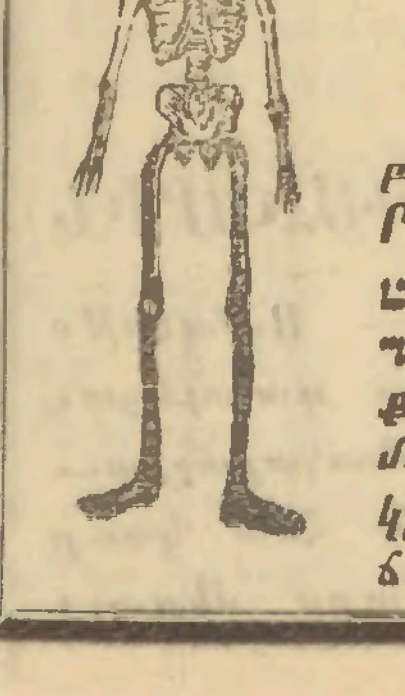
Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

Բերա, Շիշլի ճամբայ, Կալաթա-Սէրայի դիմաց։
Կալաթա, Սինկէր խան, Թիւնէլին առեւ, և Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
Պոլիս, Սուլթան-Համամ Թիւ 2, և Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

Կեղծերեն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ՎԷՆՍԱՆ ՅՕՅԱՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿՆ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿՆ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Ճէլալ Պէյ Խանի կից, թիւ 1.
Զիֆթէ Սէքիլէր մաղազասը

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (ֆաղէ պաղը), տեսակ տեսակ գրեխներ (չէրէնկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտակներ (միքրօսքօբ) փոքր և մեծ մանրադիտակի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի և այլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները խիստ աժան։

«ԱԼԼԻԱՆՑԱ»
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
(ՃԵՆՈՎԱ)

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ
87,455,645 Ֆր.

Ընկերութիւնը կը կնքէ կեանքի ապահովագրութիւններ խառն, և որոշ պայմանաժամերով, օժիտի, ցկեանս կամ ժամանակաւոր եկամուտներու, հետեւեալ առաւելութիւններն ընծայելով։

Մէկ տարուան ապահովագրութենէ ետքը, երբէք ապահովագիրները (փօլիս) չեն ջնջուիր, մենամարտն և անձնասպանութիւնը կ'երաշխաւորուի, ընդհանուր ո և է արհեստի կամ ուղեւորութեան համար յաւելուածական ապահովագին (փրիմ) չի պահանջուիր, ապահովագիներու վճարումը դադրելու պարագային ապահովագիրը կը գնուի ըստ նշանակեալ արժէքին, ապահովագրի ծախք չ'առնուիր, և ընկերութեան շահերուն կը մասնակցի։

Արկածներու դէմ ապահովագրութիւն մահուան կամ աշխատելու անկարողութեան դէմ։ Ժամանակաւոր անկարողութեան համար օրական վճարում կ'ըլլայ։

Երաշխաւորութիւններ՝ հեծանիւի, ձիու, կառքի, թրամուէյի, երկաթուղիի, շոգենաւի, առագաստանաւի, միջատներու խայթուածքի և ապահովագրուողին արհեստին մէջ կամ անկէ դուրս ուրիշ ո և է արկածի դէմ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ, օրինաւոր անձնապաշտպանութիւնը, ինչպէս նաեւ մարդ մը կամ ինչք մը ազատելու առթիւ պատահած արկածը։

Ընկերութեան պանքան է՝ ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

Ընդհ. Գործակալ
Գ. ՑԷՐԱՏԵԱՆ
Պոլիս, Հաճօբուլօ խան թիւ 53-54-55-56։